

۴ سیاست برای اصلاح واردات محصولات اساسی کشاورزی

۴ سیاست برای اصلاح واردات محصولات اساسی کشاورزی پیشنهاد می شود.

به گزارش خبرگزاری فارس؛ برای اصلاح روند واردات محصولات اساسی کشاورزی که موجبات وابستگی به برخی کشورهای خاص را فراهم آورده و امنیت غذایی کشور را تحت تأثیر قرار داده است، چهار سطح سیاست پیشنهاد می‌شود:

۱) تغییر مبادی وارداتی:

بر اساس آمار واردات محصولات اساسی کشاورزی کشور در سالهای اخیر، سالانه حداقل ۴ تا ۵٫۲ میلیارد دلار، معادل بیش از نیمی از کل واردات محصولات اساسی کشاورزی، بدون توجه به معیارهای مناسب وارد کشور شده است که قابلیت اصلاح مبادی وارداتی در کوتاه مدت را دارد.

به طور مثال در خصوص واردات ذرت، در طول ۵ سال اخیر میانگین واردات این محصول در حدود ۱٫۶ میلیارد دلار بوده است که کشورهای برزیل و اوکراین با سهم ۶۶ و ۲۳ درصدی، در صدر مبادی وارداتی آن قرار دارند. با این حال با توجه به ظرفیتهای بالفعل شده صادراتی

کشورهای روسیه و هند، این امکان فراهم است که ۶۰۰ تا ۸۰۰ میلیون دلار از واردات این محصول، از این دو کشور انجام گیرد.

در جدول زیر لیست محصولات اساسی کشاورزی که امکان تغییر مبادی آنها در کوتاه مدت و با توجه به ظرفیتهای تولیدی بالفعل کشورهای هدف فراهم است، آورده شده است؛ بر این اساس می توان مبادی واردات ۴ تا ۵۲ میلیارد دلار از محصولات اساسی کشور را تغییر داد.

کالا و کشور پیشنهادی برای تغییر مبادی وارداتی

کالا	کشورهای اصلی مبدأ فعلی	کشورهای مبدأ پیشنهادی	میزان تخمینی امکان واردات از کشورهای پیشنهادی
ذرت	برزیل و اوکراین	روسیه و هند	۶۰۰ تا ۸۰۰ میلیون دلار
گندم	آلمان، لیتوانی، استرالیا و لتونی	روسیه و قزاقستان	۱۲ تا ۱۵ میلیارد دلار
برنج	هند	پاکستان	۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون دلار
کنجاله سویا	آرژانتین و برزیل	هند و چین	۴۰۰ تا ۵۰۰ میلیون دلار
شکر خام	برزیل	هند، پاکستان، بلاروس	۲۰۰ تا ۲۵۰ میلیون دلار
روغن سویا	آرژانتین و برزیل	روسیه	۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون دلار
دانه سویا	برزیل، اوکراین، آرژانتین، کانادا و آمریکا	روسیه و هند	۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون دلار
گوشت گاو	برزیل	هند، روسیه، گرجستان و ارمنستان	۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون دلار
جو	آلمان، رومانی و فرانسه	روسیه، قزاقستان و هند	۸۰ تا ۱۰۰ میلیون دلار

روغن دانه آفتابگردان	اوکراین	روسیه	۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون دلار
کره	نیوزلند، آمریکا، آلمان و استرالیا	بلاروس و هند	۲۰۰ میلیون دلار
دانه برای کشت	هلند، آمریکا، فرانسه، آلمان، بلژیک و ایتالیا	چین و هند	۵۰ تا ۸۰ میلیون دلار
شیر خشک	امارات، نیوزلند، آلمان، بلژیک، لیتوانی و فرانسه	بلاروس و هند	۸۰ میلیون دلار

۲) خرید مستقیم از مبادی اصلی وارداتی و حذف کشورهای واسطه:

در طول ۵ سال اخیر حدود ۴۶ میلیارد دلار از واردات محصولات اساسی کشاورزی ایران با واسطه کشورهای همچون سوئیس، امارات، انگلستان و هلند تأمین شده است که در حدود ۴۷ درصد از واردات این محصولات را شامل می‌شود. این در حالی است که این کشورها مبدأ اصلی وارداتی این محصولات نبوده‌اند.

در این موارد لازم است واردات کشور، از مبادی اصلی وارداتی به صورت مستقیم و تحت قراردادهای تجاری دوجانبه ساماندهی شود. در این صورت، ایران می‌تواند علاوه بر حذف واسطه‌هایی که ممکن است در زمانهای بحرانی برای ایران دردسرساز شوند، با برقراری ارتباط مستقیم، شرایط را برای تجارت متقابل محصولات تولید داخل با محصولات وارداتی فراهم آورد. برقراری رابطه مستقیم با تولیدکنندگان اصلی محصولات وارداتی از طرفی امنیت تأمین کالاهای اساسی را افزایش می‌دهد و از طرف دیگر در بلندمدت می‌تواند موجبات کاهش قیمت خرید این محصولات را فراهم آورد. البته باید توجه شود که با اجرای سیاست‌های پیشنهادی در مورد قبل، به طور خودکار از سهم واسطه‌گری کشورهای اروپایی در تجارت محصولات اساسی کشاورزی ایران کاسته خواهد شد.

در جدول زیر سهم کشورهای واسطه در واردات هر یک از کالاهای اساسی کشاورزی در طول ۵ سال اخیر نشان داده شده است:

وضعیت کشورهای واسطه در واردات کالاهای اساسی کشاورزی از سال ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۷

کالا	کشورهای واسط	سهم کشورهای واسط از واردات
ذرت	سوئیس، هلند، انگلستان و امارات	۱٫۳ میلیارد دلار
برنج	امارات	۲۰۰ میلیون دلار
کنجاله سویا	هلند، سوئیس، امارات و انگلستان	۸۰۰ میلیون دلار
شکر خام	امارات، سوئیس و انگلستان	۳۸۰ میلیون دلار
روغن نخل	سنگاپور، امارات و ترکیه	۴۰۰ میلیون دلار
روغن سویا	آلمان، سوئیس، هلند و امارات	۳۳۰ میلیون دلار
دانه سویا	سوئیس، هلند، انگلستان و ترکیه	۳۲۰ میلیون دلار
گوشت گاو	امارات	۱۷۰ میلیون دلار
جو	امارات، سوئیس، ترکیه، هلند و انگلستان	۲۵۰ میلیون دلار
روغن دانه آفتابگردان	سوئیس، هلند، امارات، سنگاپور، آلمان و ترکیه	۲۳۰ میلیون دلار
کره	امارات	۱۴۰ میلیون دلار
دانه آفتابگردان	امارات	۳۰ میلیون دلار
مجموع	۴٫۶ میلیارد دلار	

۳) کشت فراسرزمینی محصولات مورد نیاز در کشورهای هدف:

در حال حاضر امکان کشت فراسرزمینی برخی محصولات از جمله سویا و ذرت مورد نیاز ایران در دیگر کشورها، خصوصاً کشورهای همچون قزاقستان، روسیه و ازبکستان فراهم است؛ در این زمینه لازم است بر کشورهای همسایه و منطقه تمرکز شود.

۴) بررسی ظرفیت بالقوه تولید در کشورهای همسایه و همسو و انعقاد قراردادهای بلندمدت:

کشورهای منطقه آسیای میانه و حاشیه دریای خزر، امکانات تولید بیشتر درخصوص برخی از محصولات کشاورزی را دارند؛ اما به دلیل نبود

مشتری مناسب برای آنها، از تمامی ظرفیت تولیدی خود در این زمینه استفاده نمی‌نمایند.

چنانچه ایران بتواند در قالب قراردادهای تجاری دوجانبه و بلندمدت با این کشورها وارد مذاکره شود، این کشورها می‌توانند در زمانی کوتاه ظرفیت تولیدی خود را افزایش دهند و بخش قابل توجهی از نیاز ایران را تأمین نمایند. بنابراین یکی از سیاست‌های پیشنهادی، بررسی ظرفیتهای بالفعل نشده کشورهای همسایه است.

در این خصوص حداقل در مورد دو محصول ذرت و سویا، این امکان وجود دارد که در کشورهای آسیای میانه همچون قزاقستان، ازبکستان و روسیه، بر میزان تولید افزوده شود و ایران بخشی از نیاز خود را در قالب قراردادهای بلندمدت از این کشورها تأمین کند.

سرویس خبری: کشاورزی